

PROSTOROVÁ DIFERENCIACE DEMOGRAFICKÉHO VÝVOJE: P ÍKLAD OKRES BRUNTÁL, TRUTNOV A HODONÍN

SPATIAL DIFFERENTIATION OF DEMOGRAPHIC DEVELOPMENT: THE CASE OF BRUNTÁL, TRUTNOV AND HODONÍN DISTRICTS

ING. OND EJ PETR

Katedra regionální ekonomie a správy | *Depart. of Regional Economics and Administration*
Ekonomicko-správní fakulta | *Faculty of Economics and Administration*
Masarykova univerzita | *Masaryk University*
✉ *Lipová 41 a, 602 00 Brno, Czech Republic*
E-mail: ondrej.petr@mail.muni.cz

Anotace

Cílem p ísp vku je analýza dlouhodobého (období 1950 ó 2011) a p edev-ím sou asného (2008 ó 2012) vývoje po tu obyvatel a v kové struktury a jejich prostorové diferenciaci na území okres Bruntál, Trutnov a Hodonín, s rozli-éním p irozeného a migra ního pohybu obyvatelstva (2008 ó 2012). Pozornost je v nována také kategorii obcí do 1000 obyv., u nichfl se situace oproti okresnímu vývoji li-íla. Obec n lze íci, fle r st po tu obyvatel je koncentrován zejména do zázemí okresních center a úbytek obyvatel se vyskytuje v okrajových ástech okres . Zm na celkového po tu obyvatel je ve v t-í mí e ovlivn na migrací. Problémem v-ech sledovaných okres je stárnutí populace.

Klí ová slova

demografie, diferenciaci, celkový p ír stek, p irozený p ír stek, migrace, index stá í

Annotation

The aim of this paper is to analyze the long-term (period 1950-2011) and mainly contemporary (2008-2012) trends in population change and age structure and its spatial differentiation in the districts of Bruntál, Trutnov and Hodonín, distinguishing natural and migratory population movements (2008-2012). Attention is also paid to the category of municipalities below 1,000 inhabitants, where the situation was different compared to the district development. In general, the population growth is concentrated mainly in the background of district centers and population loss occurs in the peripheral parts of the districts. The total population change is significantly more affected by migration. The big problem of all monitored districts is population ageing.

Key words

demography, differentiation, total increase, natural increase, migration, ageing index

JEL classification: J11

Úvod

Popis demografického vývoje a jeho prostorové diferenciaci je nezbytným východiskem pro pochopení jeho zákonitostí v -ír-ích souvislostech a vazbách p í in a d sledk . Vývoj základních charakteristik obyvatelstva v prostoru m fle mít vliv nap . na formování regionálních trh práce nebo fungování ve ejné správy na v-ech hierarchických úrovních. Regionální diferenciaci demografického vývoje úzce souvisí s existencí regionálních disparit, které je podle Víturky (2010) nutné p i rozvoji každé spole nosti udržovat v ur itých mezích. P ísp vek je p ípadovou studií, jejímfl cílem je za pomoci metod analýzy, syntézy, deskripce a kartografické vizualizace zachytit vybrané charakteristiky

demografického vývoje a jejich p edpokládanou prostorovou diferenciaci na území okres Bruntál, Trutnov a Hodonín. Výb r okres vychází z p edpoklad rozdílné polohy v rámci R, fyzicko-geografické determinace i dosavadního socioekonomického zam ení i využití. Vývoj po tu obyvatel je sledován jak v dlouhodobém, tak i v krátkodobém horizontu, ostatním charakteristikám je v nována pozornost pouze v sou asné perspektiv p tiletého období 2008 ó 2012. Jedná se o celkový p ír stek obyvatelstva a jeho slofkky ó p irozený p ír stek a saldo migrace, a dále o v kovou strukturu obyvatelstva z pohledu hlavních v kových skupin 0 - 14 let, 15 - 64 let a 65 let a více, na cofl navazuje výpo et indexu stá í a zachycení jeho diferenciacie v prostoru. N které ír-í souvislosti byly prov eny korela ní analýzy. Výsledky, které je možno interpretovat ve smyslu existence potenciální souvislosti, jsou v p ísp vku pr b fln uvád ny. Odd len jsou sledovány obce o velikosti do 1000 obyv., u nichfl je mozné p edpokládat p evaflující venkovský charakter. Obecn se p edpokládá, fle men-í, odlehle obce se s demografickými problémy potýkají ve v t-í mí e (o významu lidských zdroj pro rozvoj men-ích obcí se zmi uje nap . Pa il, 2011).

Obecná charakteristika sledovaného území

Okres Bruntál je s rozlohou 1 536 km² nejt-ím okresem Moravskoslezského kraje a 9. nejt-ím okresem celé R, zároveň má mezi okresy kraje nejmén obyvatel. Nejlidnat j-ími m sty¹ jsou Krnov (24 518 obyv.), Bruntál (16 925 obyv.) a Rýma ov (8 560 obyv.). Na severozápad zasahuje do území okresu hlavní h eben Hrubého Jeseníku s nejvy-í horou Prad d (1 491 m n. m.). Okres je význa ný vysokou mírou zalesn ní (více nefl 45 % plochy). Okres Bruntál byl v minulosti významnou bá skou oblastí (t flba zlata, st íbra, rud barevných kov). V sou asnosti se jedná o pr myslov zem d lskou oblast, s vysokou zam staností ve strojírenství, textilní a d evozpracující výrob . Pr myslm se zabývá 13,7 %, zem d lstvím cca 7,0 % a obchodem a opravami spot ebního zboží a motorových vozidel p íblifl 28,5 % firem p sobících v okresu. Restrukturalizace ekonomiky, vystavení konkurenci a útlum neefektivních výrob zp sobily na p elomu tisíciletí nár st nezam stanosti, která pat í mezi nejvy-í v rámci R (16,5 % k 31. 12. 2011, pr m r R dosáhl hodnoty 8,6 %) (SÚ, Charakteristika okresu Bruntál).

Okres Trutnov se nachází v severní ásti Královéhradeckého kraje a s rozlohou 1 147 km² je také nejt-ím okresem kraje. Popula n nejt-ími m sty² jsou Trutnov (30 860 obyv.), Dv r Králové nad Labem (16 098 obyv.) a Vrchlabí (12 276 obyv.). Okres má obrovským potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, pramenící z vysoce nadpr m rných p írodních p edpoklad horské a podhorské krajiny Krkono-s nejvy-í eskou horou Sn flkou (1 602 m n. m.) a velkým bohatstvím v podob vzácné flóry a fauny, o emfl sv d í i vyhlá-ení KRNAP (1963). Z t chto p edpoklad vychází rozvinutá sí ubytovacích za ízení. Lesy tvo í 47 % celkové rozlohy, zem d lská p da 44 %. Z celkového po tu podnik v okresu se 32,3 % zabývá obchodem, ubytováním a stravováním, 12,3 % pr myslm a 5,3 % zem d lstvím. Trutnovsko vfdy bylo významným centrem textilní výroby, která v-ak v 90. letech za ala rychle upadat (o rozvoji a úpadku textilnictví v severních echách blífle pojednává erník, 2013). Míra nezam stanosti dosahovala k 31. 12. 2011 9,4 %, cofl je sice mezi okresy kraje nejvy-í, ale v porovnání s okresy Bruntál a Hodonín jednozna n nejnífl-í hodnota (SÚ, Charakteristika okresu Trutnov).

Okres Hodonín leflí na jihovýchod R a jeho území o rozloze 1099 km² pat í k tradi ní m zem d lským oblastem Jihomoravského kraje se silnou tradicí vina ství (územím prochází Dolnomoravský úval, 63 % celkové rozlohy tvo í zem d lská p da, lesy zabírají pouze 25 % plochy). Do jiflní ásti okresu vstupují Bílé Karpaty, které jsou od roku 1996 biosférickou rezervací UNESCO. Velkým bohatstvím okresu je rozsáhlé udrflování lidových tradic, emesel a um ní. P es výjime né p edpoklady pro zem d lskou innost má v Hodonín silnou pozici i pr mysl, jehofl transformace se projevila r stem míry nezam stanosti, která je mezi okresy dlouhodob jednou z nejvy-ích v R (14,5 % k 31. 12. 2011) (SÚ - Charakteristika okresu Hodonín). Teplé klima, tradice zem d lství a úrodná p da historicky determinují podobu osídlení, pro kterou jsou typické popula n v t-í obce.

¹ k 31. 12. 2012, dle územn analytických podklad SÚ

² k 31. 12. 2012, dle územn analytických podklad SÚ

Nejv t ími sídlý³ okresu jsou Hodonín (25 094 obyv.), Kyjov (11 483 obyv.) a Veselí nad Moravou (11 471 obyv.).

Demografický vývoj okres Bruntál, Trutnov a Hodonín a jeho diference v prostoru

Jako prvnímu je pozornost v nována dlouhodobému vývoji po tu obyvatel ve sledovaných okresech (tab. 1). Zatímco okres Trutnov mezi lety 1950 a 2011 zaznamenal úbytek obyvatel a mí il proti celorepublikovému trendu, okresy Hodonín a Bruntál se naopak popula n zv t íly, p í emfl Hodonín obzvlá-t výrazn rostl b hem 50. let. Co mají v-echny t i okresy společné, je úbytek obyvatel mezi posledními dv ma S ítáními lidu, dom a byt . Okres Trutnov je v dlouhém období jednozna n popula n nejstabiln j-ím.

Tab. 1: Vývoj po tu obyvatel v okresech Bruntál, Trutnov a Hodonín (1950-2011)

R, okresy	Po et obyvatel						
	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
R	8 896 086	9 571 531	9 807 696	10 291 927	10 302 215	10 230 060	10 141 553
Trutnov	127 666	124 014	121 459	124 237	121 414	120 777	120 570
Hodonín	129 448	149 907	155 063	162 659	161 474	160 237	156 952
Bruntál	82 412	89 798	91 436	99 381	99 461	100 272	96 671
z toho obce do 1000 obyv.:							
Trutnov	35 242	28 295	25 021	22 521	19 999	20 461	22 965
Hodonín	30 565	33 152	30 739	28 519	25 786	25 171	24 522
Bruntál	29 036	30 025	26 908	24 530	20 909	21 147	19 933

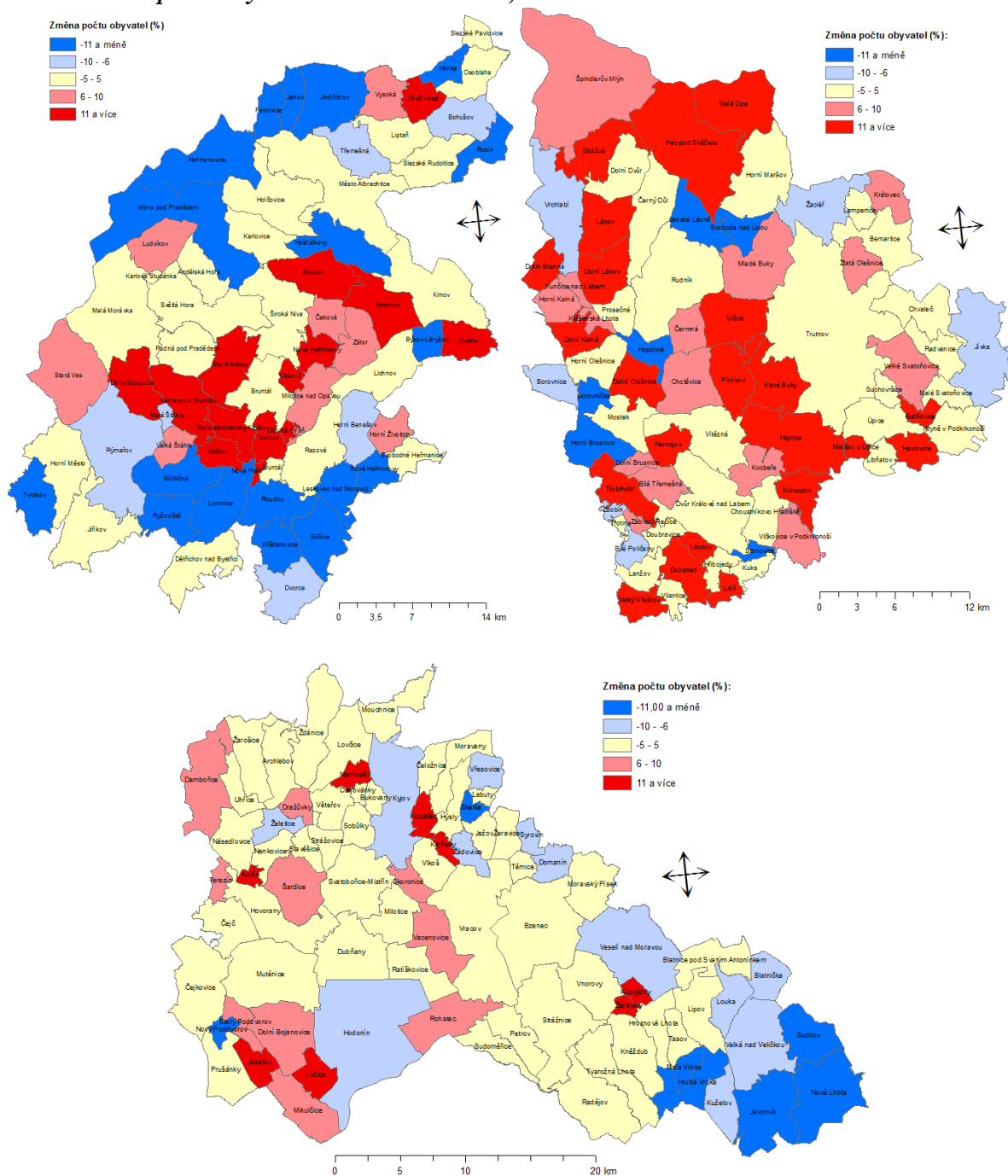
Zdroj: SÚ ó Historický lexikon obcí R, SLDB 2011

V p ípad obcí do 1000 obyv. (dle SLDB 2011), u nichfl je mofné p edpokládat p evaflující venkovský charakter, je dlouhodobý vývoj po tu obyvatel v porovnání s vývojem na úrovni okres výrazn odli-ný. V první sledované dekád se sice po et obyvatel je-t vyvíjel v souladu s okresními trendy (a s nesrovnatelnou intenzitou), mezi lety 1961 a 1980 v-ak nabral protich dný sm r. Zatímco po et obyvatel R i sledovaných okres výrazn rostl (resp. stagnoval v p ípad okresu Trutnov), malé obce se potýkaly s velkým úbytkem obyvatel (okres Trutnov -20 %, okres Hodonín -14 %, okres Bruntál -18 %), pravd podobn v d sledku industrializace a urbanizace, cofl zmi uje nap . Hampl (2005). Tento klesající trend p etrvával afl do roku 1991, kdy se situace za ala stabilizovat, mezi lety 1991 a 2011 se nicmén obce okres Hodonín i Bruntál do 1000 obyv. nadále potýkaly s mírnou popula ní ztrátou, stejn jako celé okresy. V okresu Trutnov naopak malé obce za aly obyvatelstvo získávat. Suburbanizace se jeví jako prostorov selektivní proces, jehofl intenzita i na asování jsou prom nlivé.

Následující kartogramy znázor ují procentní zm nu po tu obyvatel mezi lety 1991 a 2011. Výrazn j-í r st po tu obyvatel se v p ípad okresu Bruntál koncentroval do zázemí Bruntálu, a dále ve sm ru na Krnov. Severní i jifní ást okresu obyvatelstvo ztrácela. V okresu Trutnov popula n rostlo zejména jihozápadní zázemí okresního m sta s prodloužením p es Dv r Králové nad Labem ve sm ru na Hradec Králové, a dále severní, turisticky nejexponovan j-í ást okresu. Za stagnující lze ozna it severovýchodní ást okresu p í esko-polské hranici. V t-ínu okresu Hodonín lze ozna it za popula n stagnující, s výjimkou ur ítých názna r stu po tu obyvatel v zázemí m st Hodonín a Kyjov a úbytku obyvatel v jihovýchodní ásti okresu, p i hranici se Slovenskem.

³ k 31. 12. 2012, dle územn analytických podklad SÚ

Obr. 1: Zm na po tu obyvatel v okresech Bruntál, Trutnov a Hodonín v období 1991 ó 2011

Zdroj: SÚ ó Historický lexikon obcí R, SLDB 2011

Tab. 2: Celkový pohyb obyvatel a jeho slofky (sou et let 2008-2012)

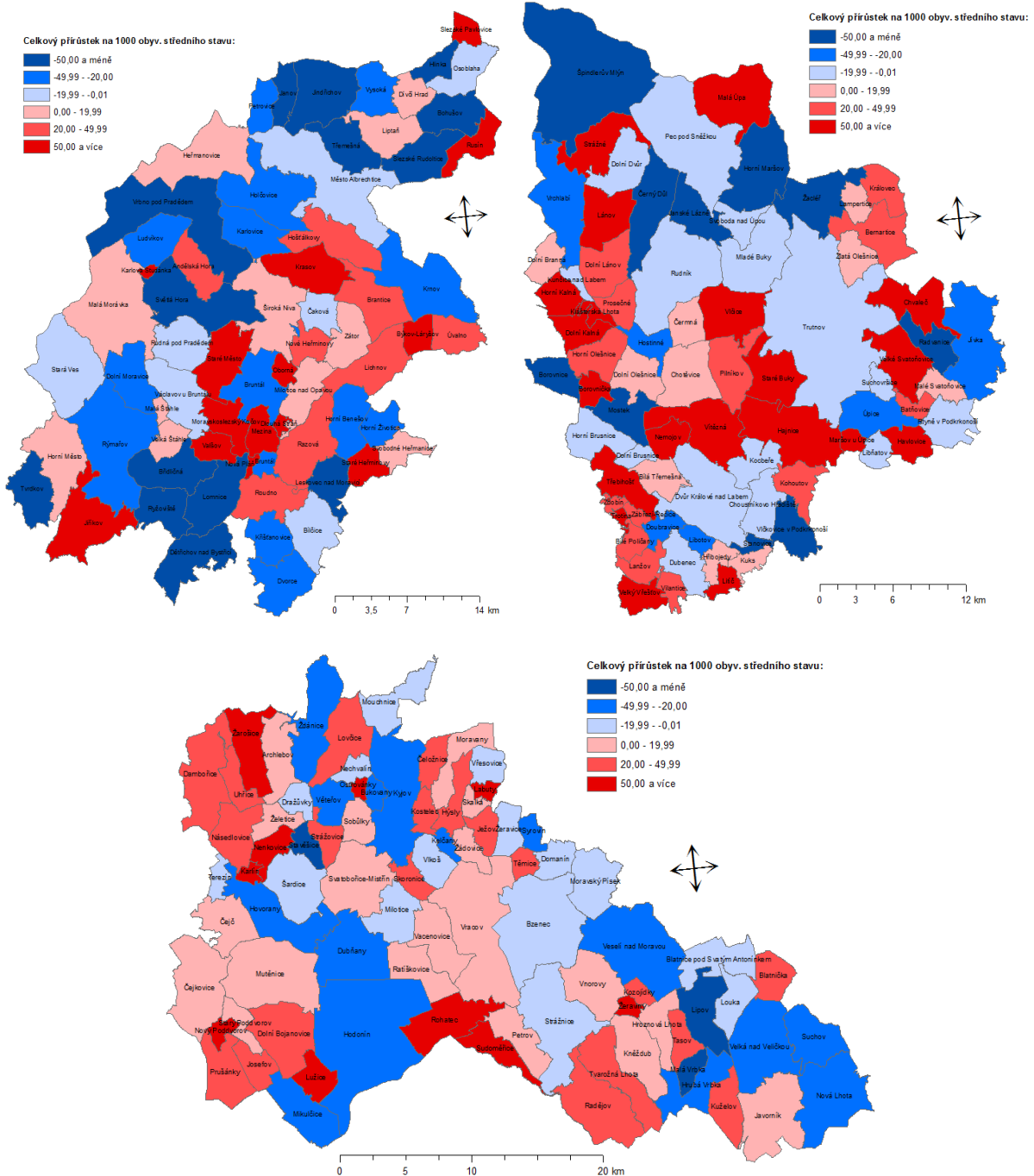
Okres	Celkový p ír stek, p írozený p ír stek a saldo migrace na 1000 obyv. st edního stavu			V obcích do 1000 obyv.:		
	CP	PP	SM	CP	PP	SM
Trutnov	-4,7	1,3	-6,0	29,1	3,3	25,8
Hodonín	-6,5	-2,5	-4,0	14,6	-8,5	23,1
Bruntál	-23,5	-1,9	-21,6	3,5	-3,6	7,0

Zdroj: Územn analytické podklady SÚ

Tab. 2 ukazuje, fle v pr b hu let 2008 ó 2012 v-echny sledované okresy zaznamenaly celkový úbytek obyvatel v rozmezí od 4,7 Ÿ (Trutnov) do 23,5 Ÿ (Bruntál). V p ípad okresu Bruntál roste po et obyvatel pouze v zázemí jeho nejn t-ích center, okres Hodonín byl p es podobnou vý-i celkového

úbytku obyvatel oproti okresu Trutnov více homogenní (obr. 2). Jediným okresem, kde hrubá míra porodnosti p evy-uje hrubou míru úmrtnosti (v obcích do 1000 obyv. dokonce výrazn ji nevl v celém okrese), je okres Trutnov, zbývající okresy se potýkají s p irozeným úbytkem obyvatel (který je v t-í v malých obcích), zejména v d sledku nízké porodnosti⁴. Na celkovém pohybu obyvatel se na první pohled v t-í m rou podílí migrace, cofl vyniká obzvlá-t v p ípad obcí do 1000 obyv. (viz tab. 2, obr. 2, 3, 4, 5). Vý-e uvedené pln koresponduje s výsledkem korela ní analýzy mezi celkovým a migra ním pohybem obyvatel v obcích sledovaných okres (korela ní koeficient 0,93 ó 0,97).

Obr. 2: Celkový p ír stek obyvatel v okresech Bruntál, Trutnov a Hodonín v letech 2008 - 2012

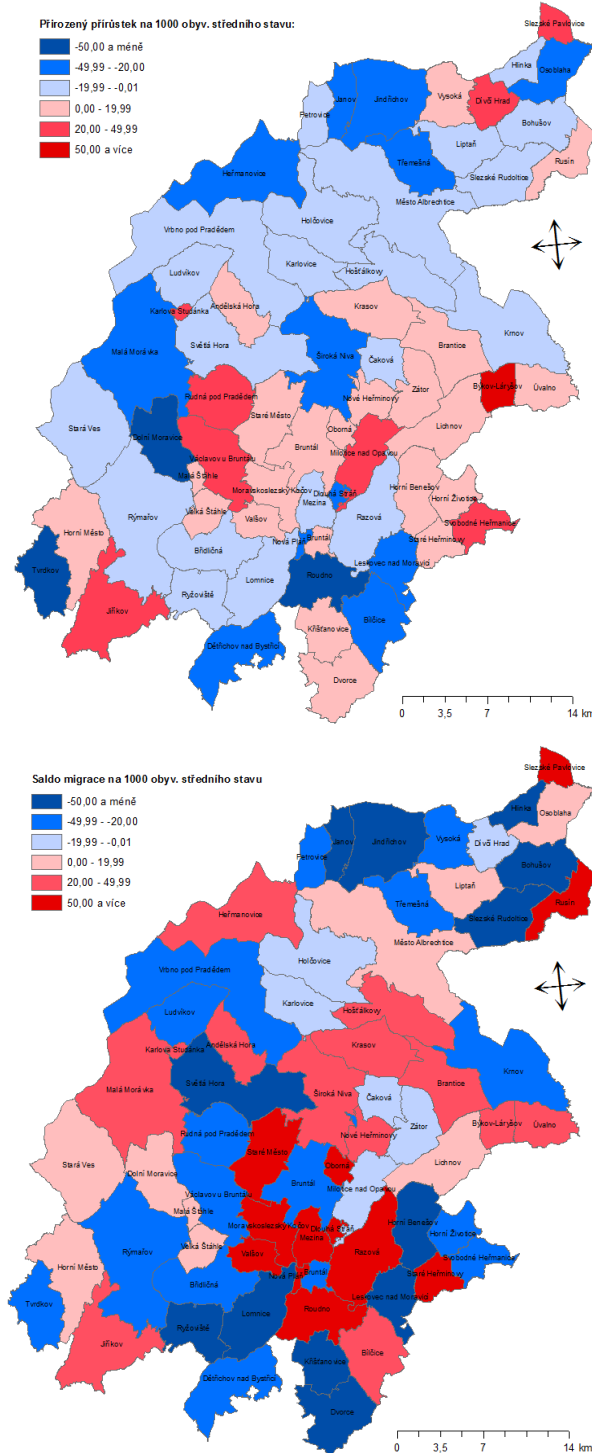
Zdroj: Územn analytické podklady SÚ

V-echny okresy v posledních letech migra n ztrácely. Migrace se v-ak odehrává jednozna n ve prosp ch obcí do 1000 obyv., které ve v-ech okresech zaznamenaly výrazný migra ní, a díky tomu i

⁴ pr m r let 2008 - 2012, dle územn analytických podklad SÚ

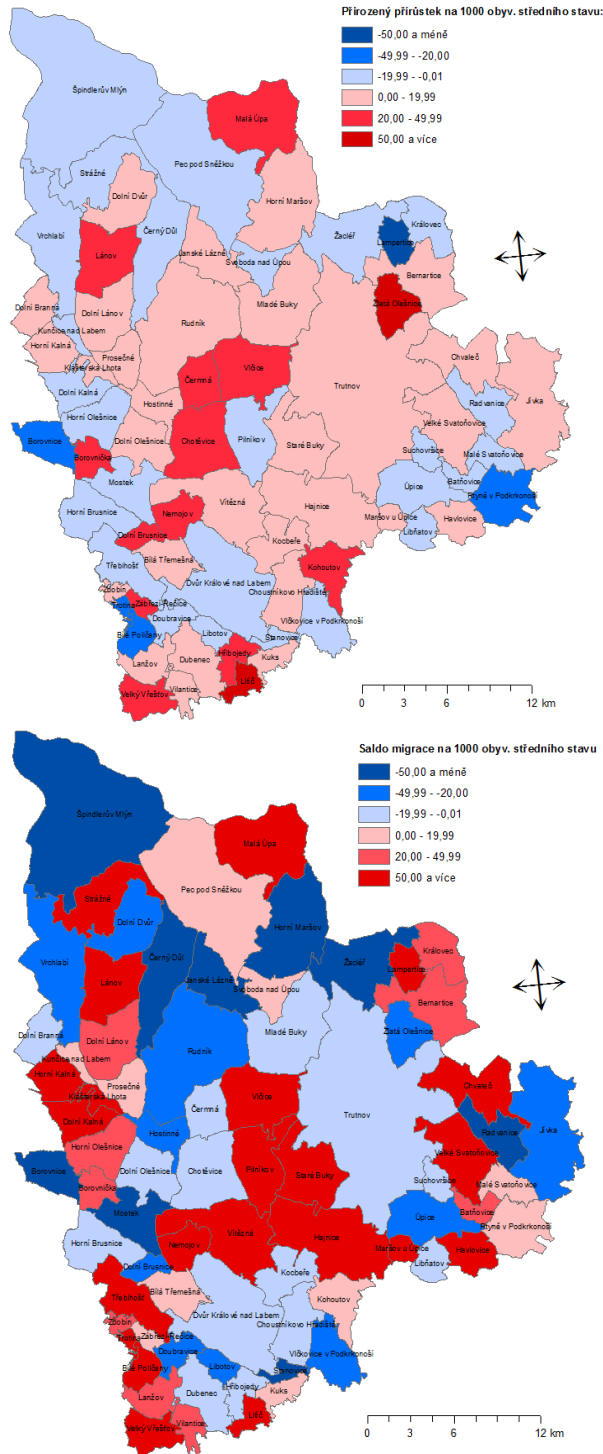
celkový p írstek obyvatel, sm ující zejména do venkovského zázemí m st (obr. 2, 3, 4, 5). Trend suburbanizace, který za al se sílící intenzitou v pr b hu 90. let 20. stol. nahrazovat jednostranný pohyb obyvatel do m st (Hampl, 2005; Burcin a kol., 2010; Kunc, Synková, 2010) a výrazn m nit vzájemný vztah m sta a jeho zázemí (TMA-inka, Zvara, 2012), stále pokračuje.

Obr. 3: P írozený p írstek a saldo migrace v okresu Bruntál v letech 2008 - 2012

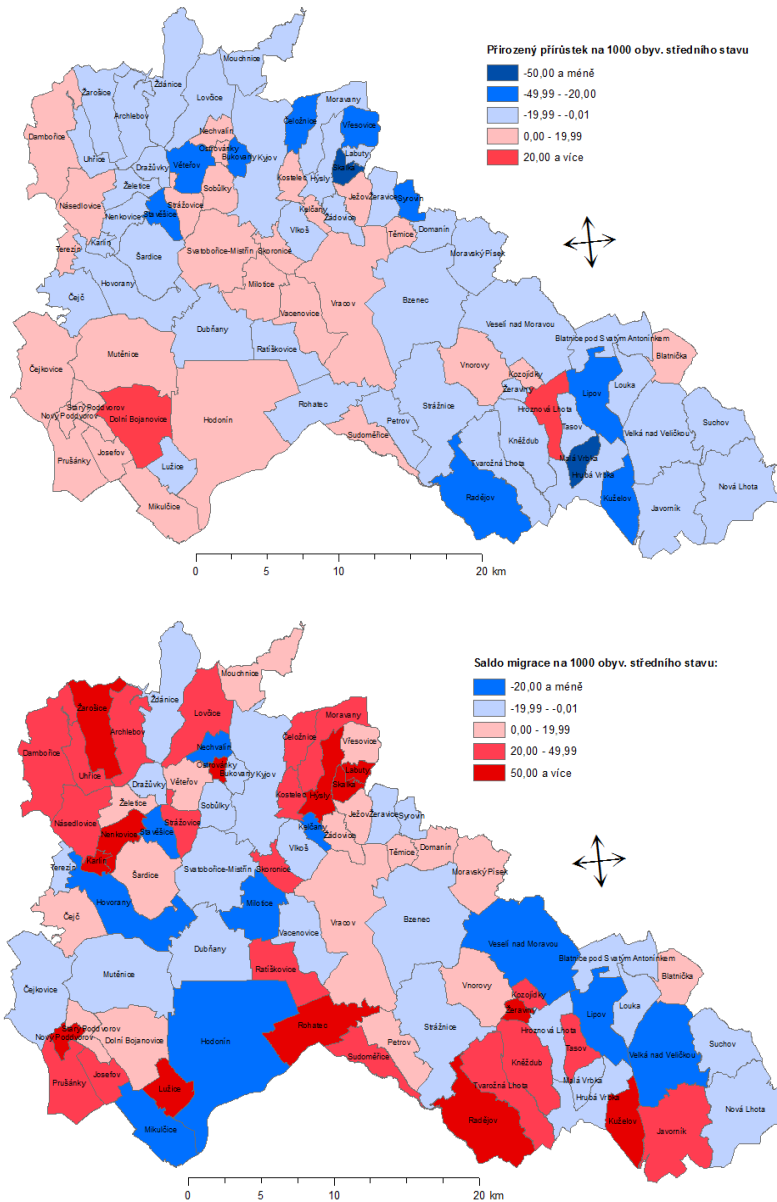
Zdroj: Územn analytické podklady SÚ

Obr. 4: P írozený p ír stek a saldo migrace v okrese Trutnov v letech 2008 - 2012

Zdroj: Územn analytické podklady SÚ

Obr. 5: P írozený p ír stek a saldo migrace v okrese Hodonín v letech 2008 - 2012

Zdroj: Územn analytické podklady SÚ

Z kartogram (obr. 3, 4, 5) lze pozorovat prostorovou diferenciaci p írozeného p ír stku a salda migrace v letech 2008 ó 2012. V p ípad okrese Bruntál tvo í nejvýznamn j-í koncentraci p írozeného p ír stku obyvatel pás probíhající st edem okresu afl k východnímu okraji ve sm ru na Opavu. Tém celá severozápadní t etina okresu se vyzna uje p írozeným úbytkem obyvatel. Saldo migrace se viditeln pohybuje ve vy-ích intervalech, nejvíce migra n ziskovou oblastí je zázemí Bruntálu a Krnova. Na tuto oblast navazuje pásmo migra ního úbytku, který je významný také na severu okresu.

V okrese Trutnov je p írozený p ír stek obyvatel koncentrován také zejména ve st ední ásti okresu, ve m st Trutnov a okolí, dále v jihním cípu okresu. P írozený úbytek obyvatel se týká spí-e okrajových ástí okresu, nenabývá v-ak nijak dramatických hodnot a ásto je p íru-ován obcemi s p írozeným p ír stkem. Saldo migrace zde op t hraje výrazn j-í roli, nejn t-í koncentrace kladného migra ního salda se vyskytuje zejména v jihozápadním zázemí Trutnova afl ke Dvoru Králové nad Labem, migra n ziskové obce jsou dále roztrou-eny do -ír-ého prstence. Nejvíce obcí s vysoce záporným saldem migrace se nachází v severní ásti okresu Trutnov. V souvislosti s p írozeným úbytkem obyvatel a výraznou migra ní ztrátou významných st edisek cestovního ruchu, Týndlerova mlýna a erného dolu, je zajímavé si v-ímmnout, fle v t chto turisticky exponovaných obcích sou asn

probíhá velmi intenzivní bytová výstavba (v ěrném dole bylo v období 2007 ó 2012 dokon ěno 92 byt Ń na 1000 obyv. a ve Ěpindlerov ě mlýn dokonce 188 byt Ń na 1000 obyv.)⁵. Na základ ě t ěhto zji-t ěn ě by bylo moěné uvaěovat o substituci obytn ě funkce funkcí rekrea ěn ě.

V t ěí ěst okresu Hodon ěn ě p edstavují oblasti s p ěrozen ěm śbytkem obyvatel, který se výrazn ě ji projevuje v severn ěí a jihov ěchodn ěí ěsti okresu. P ěrozen ě p ěr stek je koncentrován do jihozápadn ěí a st edn ěí ěsti okresu. Obce se záporn ěm saldem migrace tvo ěí koridor mezi Kyjovem a Hodon ěnem a od Bzence ke státn ěí hranici se Slovenskem. P ebytek p ěist ěoval ěch oproti vyst ěoval ěm je nejm ěvýrazn ěj ěí v severn ěí ěsti okresu s lep ěí dostupností do Brna, p ě ěpadn ě do Uherského Hrad ě-t ě, ale také v zázem ěm st Hodon ěn ě ěí Stráěnice.

Okres Trutnov je díky vy ěí porodnosti jedin ěm ze sledovan ěch okres Ń, v n ěm ěl mezi lety 2008 a 2012 rostla d ětská sloěka populace (viz tab. 3). Produktivn ěí ěst obyvateěstva ve v ěech okresech ztrácela, jak absolutn ě, tak relativn ě. Nejvýrazn ěj ěí pohyb je v souladu s trendem demografick ěho stárnutí spojen s postproduktivn ěí sloěkou obyvatel, která ve sledovan ěm období rostla obrovským tempem ó je na míst ě zd raznit, ěe se jedná o asov ěí śsek pouh ěch p ěti let, v jehofl p ěr b ěhu vzrostl v okresech Trutnov a Hodon ěn po et osob ve v ěku 65 let a star ěích o více neěl 20 %. V obc ěch do 1000 obyvatel m ěle b ět tento proces v absolutn ěch ěslech zpomalován m ěrn ě vy ěí śmrtností (s v ějimkou okresu Trutnov) a v relativn ěm vyěád ěn ěí také ur ěit ěm vlivem imigrace produktivn ěho obyvateěstva. Dal ěí moěností je st ěhování ěsti obyvateě star ěích 65 let za vybaveností do v ět ěch obc ěí, kde se mohou nacházet domovy pro seniory, dostupn ěí léka ěská p ěe a ěir ěí ěkála pot ebn ěch sluěeb, coěl by ovlivnilo i v ěkovou strukturu cílov ěch obc ěí.

Tab. 3: V ěková struktura obyvateěstva (2008, 2012)

Po et obyvateě ve v ěku 0-14 let				% z celkov ěho po tu obyvateě	
Okres	2008	2012	2012/2008 (%)	2008	2012
Trutnov	17362	17734	101,6	14,4	14,8
Hodon ěn ě	21521	21455	97,6	13,7	13,7
Bruntál	14499	13983	94,7	14,8	14,6
Po et obyvateě ve v ěku 15-64 let				% z celkov ěho po tu obyvateě	
	2008	2012	2012/2008 (%)	2008	2012
Trutnov	85705	81586	95,0	71,0	68,0
Hodon ěn ě	112080	108445	96,6	71,4	69,4
Bruntál	70655	66788	94,1	72,2	69,7
Po et obyvateě ve v ěku 65 a v ěce let				% celkov ěho po tu obyvateě	
	2008	2012	2012/2008 (%)	2008	2012
Trutnov	17711	20580	120,4	14,7	17,2
Hodon ěn ě	23483	26265	114,4	14,9	16,8
Bruntál	12714	15102	121,8	13,0	15,8

Zdroj: Śzemn ě analytick ě podklady SŮ

Tab. 4: Index stá ěí (2008, 2012)

Okres	Index stá ěí			Index stá ěí v obc ěch do 1000 obyvatel		
	2008	2012	2012/2008 (%)	2008	2012	2012/2008 (%)
Trutnov	102,0	116,0	113,7	91,7	103,9	113,3
Hodon ěn ě	109,1	122,4	112,2	110,9	124,2	112,0
Bruntál	87,7	108,0	123,1	87,4	99,3	113,6

Zdroj: Śzemn ě analytick ě podklady SŮ

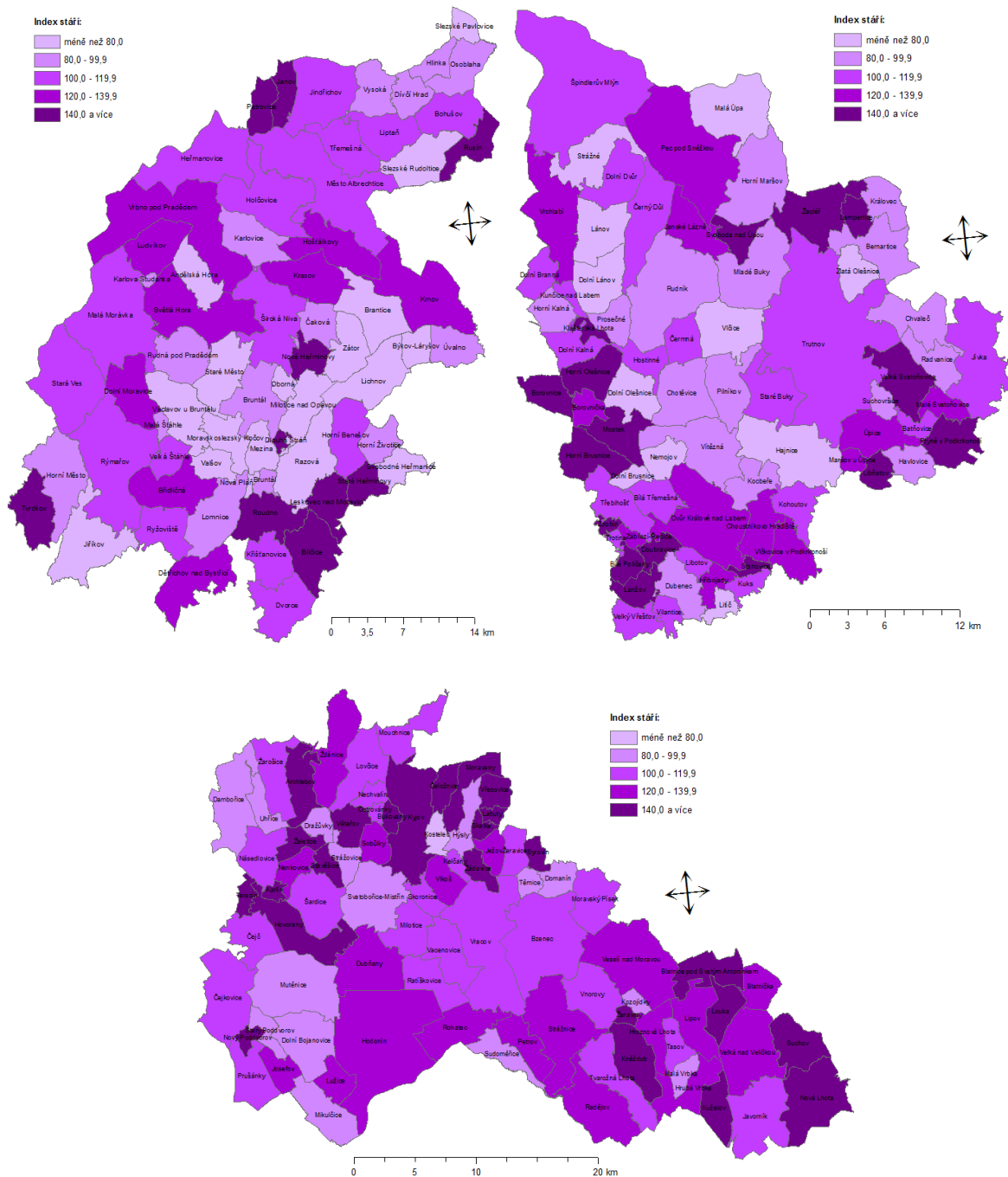
Index stá ěí roste nejrychleji v okresu Bruntál, v n ěm ěl je nejvýrazn ěj ěí nár st postproduktivn ěí sloěky doprovázen ěí nejv ět ěím poklesem po tu d ět ěí. V ostatn ěch p ěpadech, v etn ě skupin obc ěí do 1000 obyvatel, je tempo r stu indexu stá ěí vyrovnán ě. Index stá ěí je nejvy ěí v okresu Hodon ěn ě. Zat ěmco

⁵ dle śzemn ě analytick ěch podklad Ń SŮ

b hem sledovaného období na úrovni okres index stá í konverguje, v p ípad obcí do 1000 obyvatel z stávají rozdíly p iblifn stejné (viz tab. 4).

Z obr. 6 je patrné, fle v p ípad okresu Bruntál je nejp ízniv j-í v ková struktura koncentrována v centrální ásti okresu, zejména v okolí okresního m sta Bruntál. V severním i jifním sm ru je index stá í vy-í. V okresu Trutnov je nejvy-í index stá í koncentrován na okrajích okresu, obce s nejniř-ím indexem stá í se nachází zejména v pásu od Týndlerova mlýna k Hajnici. V okresu Hodonín jsou nejvy-í hodnoty indexu stá í koncentrovány v severní a východní ásti okresu.

Obr. 6: Index stá í v okresech Bruntál, Trutnov a Hodonín (2012)

Zdroj: Územní analytické podklady SÚ

Záv r

P ísp vek zachycuje dlouhodobý i sou asný vývoj po tu obyvatel a v kové struktury a jejich prostorovou diferenciaci na území okres Bruntál, Trutnov a Hodonín. Celkový p ír stek obyvatel posledních let (2008 ó 2012) byl analyzován z pohledu p írozeného p ír stku a salda migrace. Co se tý e velikostní struktury obcí, zvlá– byly sledovány malé obce do 1000 obyvatel, u nichfl se oproti velkým obcím p edpokládal odli–ný vývoj. V otázce dlouhodobého vývoje po tu obyvatel (1950 ó 2011) se nejev t–í stabilitou vyzna uje okres Trutnov, který zárove jako jediný mezi lety 1950 a 2011 zaznamenal úbytek obyvatel, a nijak dramatický. V p ípad obcí do 1000 obyvatel lze op t pouze o okresu Trutnov íci, fle tyto obce mezi posledními s ítáními lidu popula n rostly, p í emfl po et obyvatel se dokonce vrátil mírn nad úrove SLDB 1980. Pokud budou tyto tendence p ípsány procesu suburbanizace, potom je v porovnání se zbylými dv ma okresy nejvíce rozvinut práv zde. V období 1991 ó 2011 je významn j–í r st po tu obyvatel koncentrován tém výhradn do zázemí center sledovaných okres , p ípadn do turisticky nejatraktivn j–í ásti okresu Trutnov. Okrajové ásti okres oproti tomu popula n ztrácejí, nejvýrazn ji v okresu Bruntál a Hodonín. V sou asnosti (2008 ó 2012) po et obyvatel ve v–ech okresech klesá, v okresu Bruntál a Hodonín mnohem výrazn ji, nefl v okresu Trutnov, který jako jediný zaznamenal p írozený p ír stek obyvatel. Na zm n po tu obyvatel se v nesrovnateln v t–í mí e podílí migrace, jejífl saldo dosahuje v p ípad okresu Bruntál vysoce záporných hodnot. Obce do 1000 obyvatel jsou v–ak migra n ziskové ve v–ech sledovaných okresech, nejvíce op t v zázemí regionálních center. V–echny okresy se potýkají se stárnutím populace, které je v nejev t–í mí e zp sobeno dramatickým nár stem postproduktivní sloflky obyvatelstva (v okresu Hodonín o 14,4 %, v okresu Bruntál dokonce o 21,8 % v pr b hu p ti let), cofl bude vyvíjet obrovský tlak na ve ejný sektor v oblasti zaji–t ní slufleb pé e o seniory.

Literatura

- [1] BURCIN, B., FIALOVÁ, L., RYCHTA ÍKOVÁ, J. a kol., (2010). *Demografická situace eské republiky: Prom ny a kontexty 1993-2008*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- [2] ERNÍK, J., (2013). Structural problems in Northeast Bohemia: focused on brownfields. In *16th International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita. pp. 256-263. ISBN 978-80-210-6257-3. DOI 10.5817/CZ.MUNI.P210-6257-2013-31.
- [3] eský statistický ú ad. *Historický lexikon obcí R*.
- [4] eský statistický ú ad. *Charakteristika okresu Bruntál*. [online]. [cit. 2014-4-10]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_bruntal>
- [5] eský statistický ú ad. *Charakteristika okresu Hodonín*. [online]. [cit. 2014-4-10]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_hodonin>
- [6] eský statistický ú ad. *Charakteristika okresu Trutnov*. [online]. [cit. 2014-4-10]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_trutnov>
- [7] eský statistický ú ad. *S ítání lidu, dom a byt 2001*.
- [8] eský statistický ú ad. *Územn analytické podklady 2007 ó 2012*. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady>
- [9] HAMPL, M., (2005). *Geografická organizace spole nosti v eské republice: Transforma ní procesy a jejich obecný kontext*. DemoArt Praha.
- [10] KUNC, J., SYNKOVÁ, L., (2010). Brno suburban area: delimitation example. In *13th International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita. pp. 284-290. ISBN 978-80-210-5210-9.
- [11] PA IL, V., (2011). Participation of municipalities on microregions in Czech Republic. In *14th International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita. pp. 206-215. ISBN 978-80-210-5513-1.
- [12] TÁNKA, P., ZVARA, J., (2012). Analysis of changes in population in the metropolitan area of Brno. In *15th International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita. pp. 173-180. ISBN 978-80-210-5875-0.
- [13] VITURKA, M., (2010). New approach to evaluating disparities in the regional development. In *13th International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita. pp. 25-32. ISBN 978-80-210-5210-9.

P ísp vek byl zpracován v rámci projektu specifického výzkumu MUNI/A/0768/2013.